

Praktijktafel Twee is meer, 30 oktober 2015, Antwerpen

Verslag Praktijktafel 2: Buddyteam van vzw Al-arm, armoedevereniging uit Geel

Met z'n vieren zijn ze, de Geelse uitstapbuddy's. Ze delen een warme vriendschap en een doel: mensen in armoede uit hun huis krijgen en iets van de wereld laten ontdekken. 'Want nieuwe ervaringen geven mensen nieuwe verhalen. Verhalen die ze kunnen verder vertellen.' René, Eliane, Annie en Maria zijn het buddy-team van vzw Al-arm, een vereniging waar armen het woord nemen in Geel.

Gasten: Lilian Van Asten, medewerker bij Al-arm, Annie Daems, Eliane Ooms, Maria Vandecruys, René Sauvillier (buddy's bij Al-arm vzw)

Moderator: Tatjana Van Driessche (Dēmos vzw)

Verslag: Irene Wensveen (Fonds Vrijetijdsparticipatie)

Lilian van Al-arm over de werking van Al-arm:

Lilian werkt al een aantal jaren voor Al-arm. 'Het Fonds Vrijetijdsparticipatie heeft een mooi aanbod, maar we hadden onvoldoende mankracht om het aanbod van het Fonds gedeeltelijk open te stellen voor mensen. Want administratief moet je daar toch wat tijd in steken', aldus Lilian.

Zij gaat verder: 'De meeste buddy-werkingen matchen mensen met een armoede-ervaring met mensen zonder armoede-ervaring. Dat is een groot verschil met onze werking: al onze buddy's zijn zelf mensen mét een armoede-ervaring.'

Het is een participatietraject dat men aflegt. De buddy's zijn nu twee jaar bezig. De dienst 'gelijke kansen' van het OCMW Geel heeft een bericht gedeeld: Wij zoeken mensen die andere mensen willen begeleiden om op culturele uitstappen te gaan. 'We gaan niet in eerste instantie iets populairs doen, we zoeken naar iets dat niet evident is om te doen. Vooral op cultureel gebied organiseren wij uitstappen.' De buddy's doen elke maand een uitstap. In het begin regelde Lilian alles qua praktische zaken. Zij gaat echter nooit mee op uitstap. 'We gaan op zoek naar activiteiten die financieel aantrekkelijk zijn. Annie en René gaan zelf vaak op prospectie: ze pakken de bus en trein en bekijken wat er in een bepaalde stad te zien is. Maria is heel sterk in het uitzoeken van vervoer. Wij reizen heel België door.' Gaandeweg zijn heel veel van de werktaken dus doorgeschoven van Lilian naar de buddy's zelf. De vier buddy's nemen maximaal zestien mensen mee op uitstap.

'Sinds het nieuwe theaterseizoen is gestart in september hebben we een nieuw project 'Cultuur in Geel' (al het theateraanbod in Geel) en daar gaan we 1 – 2 keer per maand naartoe. De buddy's hebben een heel divers aanbod gekozen, van Jacques Brel tot hard rock, uit het Geelse cultureel aanbod dat doorgaat in het cultureel centrum van Geel. Dat is dus nieuw.'

Buddy's aan het woord

Waarom zijn ze ooit buddy geworden?

Maria

'Ik ben buddy geworden omdat het mij leuk leek. Ik ben niet bang om mijn mond open te trekken en ik wilde daar graag anderen mee helpen. In het begin trokken we met ons vieren op. Ik vind het heel plezant, want je komt ergens waar je anders niet komt. Ik zou er niet opkomen om dat te bezoeken.'

Annie

'Mijn drempel was in het begin dat ik nog niemand kende. Ik wist voor de eerste vergadering nog niet wat het inhield, ik vroeg me af of het wel iets voor mij zou zijn? Als het me niet aanstaat dan doe ik het niet. Maar: het klikte direct! En daarom ben ik mee ingestapt. Ik voel me er goed bij. Je probeert mensen bij ons te krijgen, ook al ken je die niet. Je krijgt er veel plezier van, dat is waarom ik het graag doe. Soms is het voor mij nog wel eens moeilijk om iets uit te zoeken, maar het lukt.'

René

'Waarom ben ik buddy geworden? Dat is eigenlijk toeval. Zij zijn begonnen in 2014. Nadat André (andere buddy) een zwaar ongeluk had gehad zochten ze er iemand anders bij. Dat werd ik. Ik heb er nog geen minuut spijt van gehad.

Onze eerste uitstap was naar het oorlogsmuseum in Brussel. We zaten met een man of 15 een boterham te eten in het park. Het was ineens een schot in de roos. Stilletjes aan zijn we toen beginnen groeien.

In het begin regelde Lilian alles. Ik ben helaas geen computerman, maar de anderen wel. Wij werkern eraan dat we steeds nieuwe mensen bereiken in onze werking. Zo proberen wij iedere maand een uitstap te doen. Gisteravond waren we nog in het Echt Antwaerps Theater. Het mooiste is dat ik er zelf in groei. Vroeger zou ik dat nooit gedurfd hebben. Met mijn vrouw inlichtingen zoeken, op prospectie gaan, ... Dat zou ik vroeger nooit gedurfd hebben. Ik ben zelf gegroeid.

Voor iedereen goed doen, dat kun je niet. Er zijn er altijd bij die een beetje zagen.

Wat we in de toekomst willen doen is meer en meer met kinderen werken. We hebben al een uitstap gedaan met Belgische en allochtone kinderen. Dat is fantastisch gegaan. Er zijn nog altijd mensen die je niet over de drempel krijgt. Als je er dan toch eens meekrijgt, dan geeft dat zoveel voldoening. Als je van de trein stapt en ze zeggen 'merci mannen', dan is dat fantastisch.

We gaan proberen de drempels voor nieuwe mensen om naar onze werking te komen, te verlagen. Dat frustriert mij soms een beetje: hoe vind je nieuwe mensen?

Vragen:

Gaan jullie altijd in groep op uitstap?

Ja, het wordt in het boekje aangekondigd. In het begin hadden we voor ogen dat 1 buddy met 1 deelnemer zou meegaan. Maar het concept is zo gezellig dat we het zo houden. Binnen 'Cultuur in Geel' (naar voorstellingen gaan in cultuurcentrum Geel) is het wel mogelijk dat het 1 op 1 is. Daar gaan ze niet altijd in groep naartoe. Maar er gaat altijd minstens 1 buddy mee op uitstap.

'Cultuur in Geel' is maximaal voor 10 personen, inclusief de buddy's. Normaal is er een maximum van 16 deelnemers, als je dat omrekent blijven er 4 deelnemers per buddy over. Als er iemand

achterblijft omdat die moe is en moet rusten, dan blijft er altijd een buddy bij. Daarom voelt nooit iemand zich achtergelaten. Buiten de groep is er ook af en toe contact. Vaak maak je op straat een babbel. Daardoor kom je ook te weten waarom iemand al een tijdje niet meer mee op uitstap kon gaan.

Wat zijn de grootste uitdagingen voor de toekomst?

Dat is moeilijk te zeggen. We willen veel bereiken, maar de financiën zijn een groot probleem. Want een moeder met twee kinderen betaalt veel geld voor de trein. Je vindt nog maar weinig dingen die gratis zijn. We nemen als er kinderen meegaan ook altijd de moeders mee. Een keer per jaar doen wij een uitstap met kinderen.

Het bereiken van allochtonen is ook een grote uitdaging. Die bereiken wij moeilijk.

Wij hebben ook een aantal doelstellingen:

- 1) Elke maand trekken de vier buddy's erop uit. Mia's die andere mia's begeleiden op culturele uitstappen die zij anders niet snel zouden doen.
- 2) Iedere maand is er buddy-overleg, samen met een medewerker. De buddy's verzamelen het aanbod en nemen het mee naar het overleg. Lilian stimuleert en ondersteunt hen.
- 3) De haalbaarheid van de activiteit wordt altijd op voorhand onderzocht. De buddy's nemen de hele verantwoordelijkheid gedurende de hele activiteit op zich.
- 4) De buddy's bepalen de soort uitstap, het vervoer, de lunch, ... Er gaat geen medewerker van AI-arm mee op uitstap (behalve naar het Vlaams parlement. Het zijn culturele uitstappen: tentoonstellingen, theater, stadsbezoeken, ... uitstappen die niet zo voor de hand liggen.
- 5) Participeren aan de maatschappij. Het recht op vrije tijd opnemen, gelijkwaardigheid is heel belangrijk.
- 6) Een uitstap moet voor iedereen betaalbaar blijven. Vooraf maken we de uiterste besteldatum bekend. De zoeken naar laagdrempelige activiteiten waarmee we nieuwe armen kunnen opzoeken. We brengen armen samen.
- 7) De deelnemers moeten zelf de stap zetten om deel te nemen aan een activiteit. De mensen vragen ook steeds meer aan de buddy's.
- 8) We brengen armen samen en halen ze uit hun isolement.

In Geel raken onze buddy's steeds meer bekend. Zij winnen daardoor ook het vertrouwen van kwetsbare mensen. We werven ook *proactief*. De buddy's flyeren bij de broodbedeling, in het sociaal restaurant, op het Sinterklaasfeest, ... De voornaamste betrachting is: Samen uit, samen thuis.

Krijgen jullie soms vragen: wil je alleen met mij meegaan?

Nee, dat hebben we nog niet gehad. Maar als we zo'n vraag krijgen bekijken we dat.

Kunnen deelnemers ook zelf een activiteit uitzoeken/voorstellen?

Ja, dat kan. We bekijken dan de haalbaarheid. Of het te bereiken is met het OV, of het betaalbaar is, ... We maken altijd een boekje met ons aanbod. Het wordt bekendgemaakt in de maand waarin de activiteit zal plaatsvinden.

I.v.m. de verantwoordelijkheid: zijn jullie burgerlijk aansprakelijk?

De buddy's zijn allemaal verzekerd.

Wat doen jullie met sommige hulpvragen. Stel dat je daar niet mee verder kunt? Bijv. iemand die een probleem heeft, bijv. met zijn woning?

Dat zijn we nog niet tegengekomen, maar we verwijzen dan wel eens door. Soms luchten mensen hun hart en dan zeg ik dat niet voort. Wij zijn vooral een luisterend oor. Als mensen jou vertrouwen geven, moet je dat niet beschadigen.

Evalueren jullie de uitstappen?

We doen soms met ons vieren wel eens een evaluatie, maar niet met de deelnemers samen. We doen altijd een evaluatie van de voorbije activiteiten.

Hoe spreken jullie mensen aan? Op de affiche?

De activiteit in het groot, wat we gaan doen. We krijgen een rondleiding, daar gaan we eten, we gaan met de trein, de trein kost zoveel, vanaf die datum kun je inschrijven, ... Er staat op 'De buddy's van Al-arm gaan daar en daar naartoe'. We richten ons enkel op inwoners van Geel. Die affiches hangen enkel op plekken waar mensen in armoede komen.

Willen sommige mensen later zelf ook buddy worden?

We hebben nu een oproep om er een buddy bij te nemen. Een mevrouw heeft aangegeven dat zij graag buddy zou willen worden, zodra als zij uit het ziekenhuis is.

Wij hebben bewust gekozen voor buddy's met een armoede-ervaring. Als je een buddy zonder armoede-ervaring wilt bereiken, moet je andere communicatiekanalen aanwenden.

Je moet ook goed nadenken over welk aanbod je wilt aanbieden. Wil je aanbod enkel binnen je stadsgrenzen of ook daarbuiten? Wij kiezen er bewust voor om buiten onze stad en onze provincie te gaan. Dat aanbod is moeilijker te zoeken, net als aanbod dat gratis is of goedkoop. Komt het aanbod vanuit jullie werking of vanuit de deelnemers? Dat zijn aspecten die je in het achterhoofd moet houden als je een buddy-werking wilt oprichten.

Een van onze doelstellingen is wel dat we in de toekomst meer buddy's willen aantrekken. Deelnemers kunnen doorgroeien naar 'buddy worden'.

Wat is jullie permanentie?

Dat betekent dat wij, van het OCMW, in het gebouw mogen zitten waar ook de dienst 'gelijke kansen' zetelt. Wij doen twee keer per week permanenties. Wij garanderen dat er dan iemand is en op dat moment kunnen mensen zich inschrijven voor onze activiteiten. Maar ook mensen die problemen hebben met hun energiefactuur, geen eten meer hebben, vragen hebben over de UiTPAS, ... Allerlei hulpvragen passeren de revue.

Omdat we in dit gebouw zetelen is de drempel om naar ons te komen al wat lager. Dat betekent niet dat we iedereen bereiken die we willen bereiken. Een belangrijke doelstelling is dan ook om nieuwe armen te bereiken. We willen ook degenen die nog nooit zijn meegegaan uit hun zetel halen. En dat lukt steeds meer.

Binnen Geel heeft vzw Al-arm bereikt dat mensen met een laag inkomen een vrijetijdspas krijgen. De stad Geel is daarin meegegaan. Alle mensen krijgen met een vrijetijdspas 50% korting. We hebben het op dit moment 1.500 pasjes verspreid. Mensen met zo'n pas krijgen altijd voorrang.

Hoeveel kost een uitstap gemiddeld? Bij 'Een paar apart' kost alles 2 euro.

We proberen het meeste met een bus te doen. Liefst onder de 10 euro, incl. vervoer. We nemen ook altijd boterhammen mee, zodat de mensen niet ergens moeten lunchen. De trein is het grootste probleem qua kosten, veel mensen die we bereiken hebben echter wel een busabonnement. We willen het voor iedereen binnen bereik houden.

Jullie focussen nu vooral op uitstappen buiten Geel. Zouden jullie nu ook op sport willen inzetten? Samen een wandeling uitstippelen of deelnemen aan aanbod van de sportdienst?

We gaan ook fietsen. Er is binnen Al-arm een yoga-groep, fietsgroep en wandelgroep. We hebben dit jaar een buddy-uitstap met de fietsgroep. We hebben elke week een wandelgroep.

Voor sommige grote, populaire evenementen geraken we niet thuis. Dan moeten we een bus huren en dat kost per persoon toch nog een flink bedrag. Voor Night of the Proms gaan we samen met drie andere armoedeverenigingen.

Tip van Leona (t' Vlammeke vzw): wij gaan bij ons in de regio langs alle cultuurhuizen en vragen om dan naar de generale repetities te mogen kijken (kosteloos).